

Chapter 25

Community of Practice in Uralic Studies (COPIUS), www.copius.eu

Introduction to Mari

Jeremy Bradley, jeremy.moss.bradley@univie.ac.at

Last updated 30 November 2021

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Review

1. Compound past tense III

Past tense II + **ыл'е** 'was' (be.PST1.3SG)

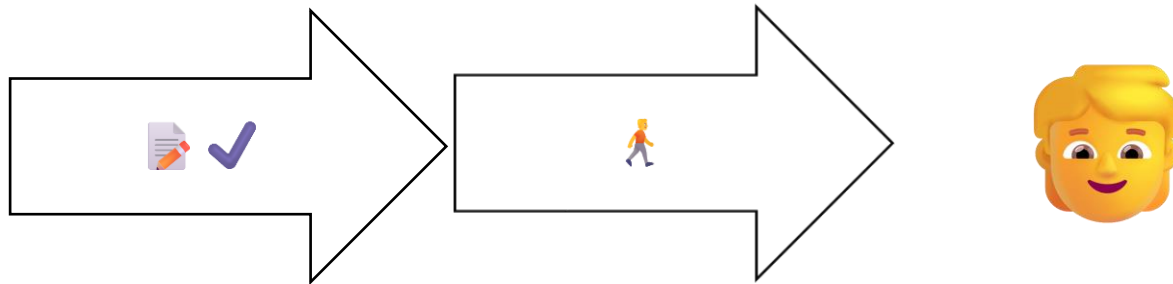
	лудаш (-ам) 'to read'	
	Positive	Negative
1Sg	лудынам ыл'е	лудын омыл ыл'е
2Sg	лудынат ыл'е	лудын отыл ыл'е
3Sg	лудын ыл'е	лудын огыл ыл'е
1Pl	лудынна ыл'е	лудын огынал (онал) ыл'е
2Pl	лудында ыл'е	лудын огыдал (одал) ыл'е
3Pl	лудыныт ыл'е	лудын огытыл ыл'е

1. Compound past tense III

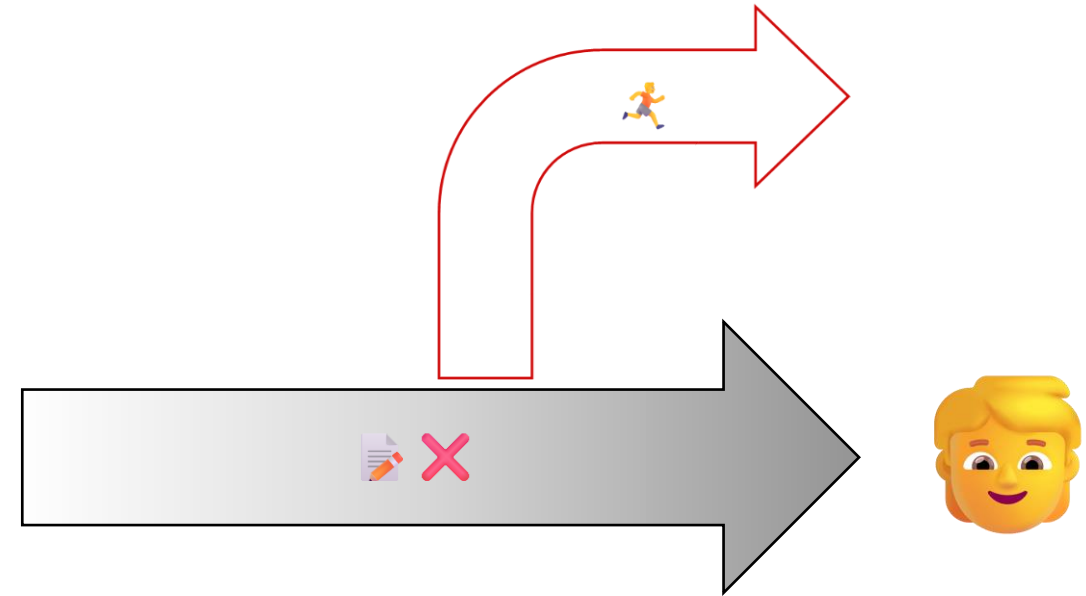
Past tense II + **ыл'е** 'was' (be.PST1.3SG)

	возаш (-ем) 'to write'	
	Positive	Negative
1Sg	возенам ыл'е	возен омыл ыл'е
2Sg	возенат ыл'е	возен отыл ыл'е
3Sg	возен ыл'е	возен огыл ыл'е
1Pl	возенна ыл'е	возен огынал (онал) ыл'е
2Pl	возенда ыл'е	возен огыдал (одал) ыл'е
3Pl	возеныт ыл'е	возен огытыл ыл'е

1. Compound past tense III

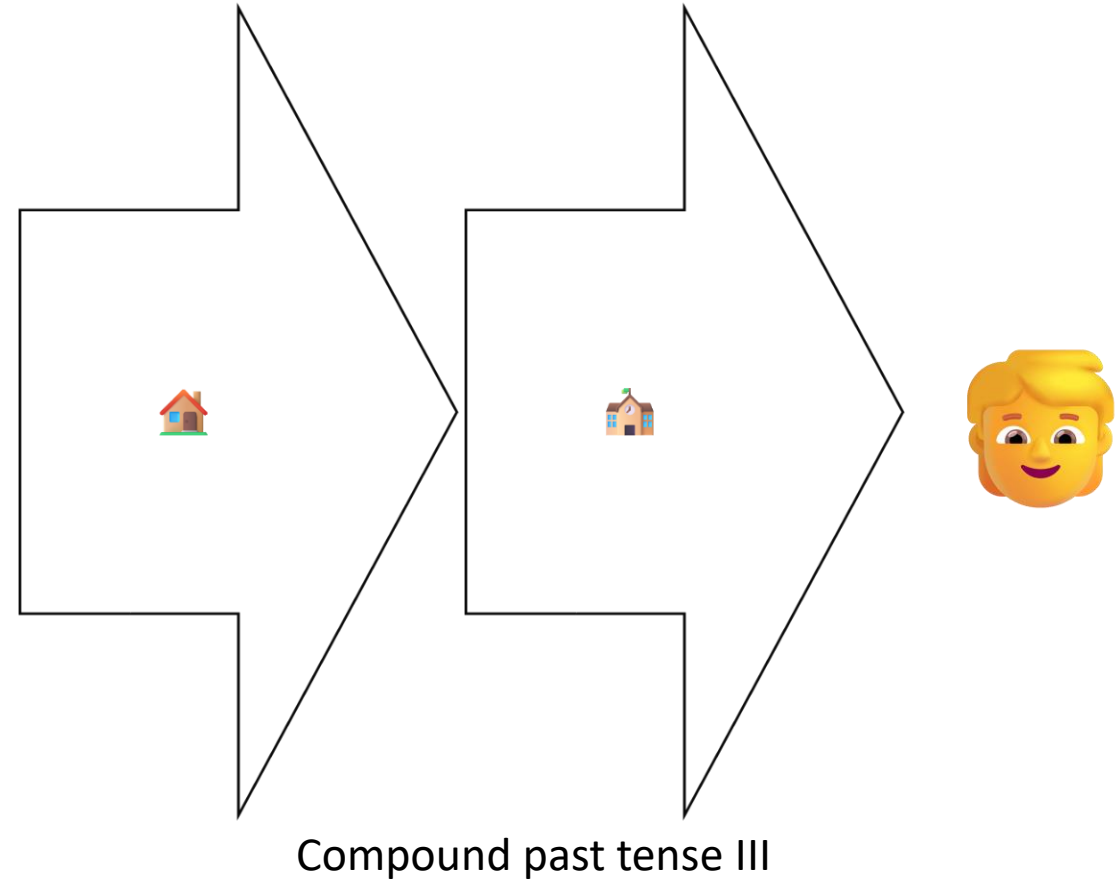
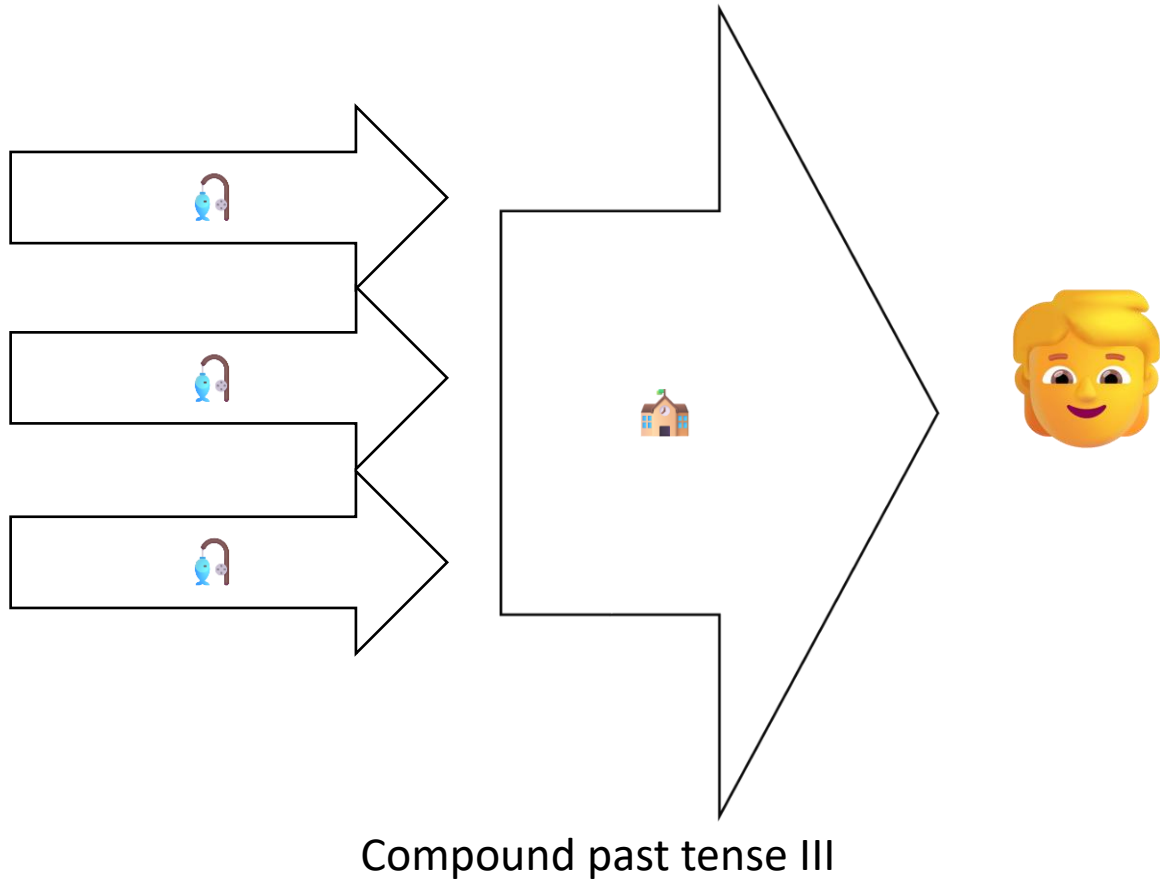

-меке
... деч вара

Compound past tense III

1. Compound past tense III

2. Gerund ~ converb of simult. action ('while') in -шыла

Infinitive		Verbal stem	Gerund in <i>-шыла</i>
лудаш (-ам)	to read	луд-	лудшыла
налаш (-ам)	to take	нал-	налшыла
тунемаш (-ам)	to learn	тунем-	тунемшыла
кочкаш (-ам)	to eat	кочк- (> коч-)	кочшыла
шинчаш (-ам)	to sit down	шинч- (> шич-)	шичшыла
лекташ (-ам)	to leave	лект- (> лек-)	лектшыла
возаш (-ем)	to write	возо-	возышыла
пураш (-ем)	to enter	пуро-	пурышыла
илаш (-ем)	to live	иле-	илышыла
келшаш (-ем)	to agree	келше-	келшышыла
каяш (-ем)	to go	кае-	кайышыла

2. Gerund ~ converb of simult. action ('while') in -шыла

Пашаш <u>кайышыла</u> , кевытыш пурышым.	On my way to work I went to the store.
Ялышке <u>кудалшыла</u> , Йыван тошто йолташыжым вашлие.	When driving to the village, Yyvan met an old friend.
Те эре, музыкым <u>колыштшыла</u> , кўварым мушкыда?	Do you always wash the floor while listening to music?

2. Gerund ~ converb of simult. action ('while') in -шыла

луд-шы-ла

read-PTCP.ACT-COMP

Possessive suffixes:

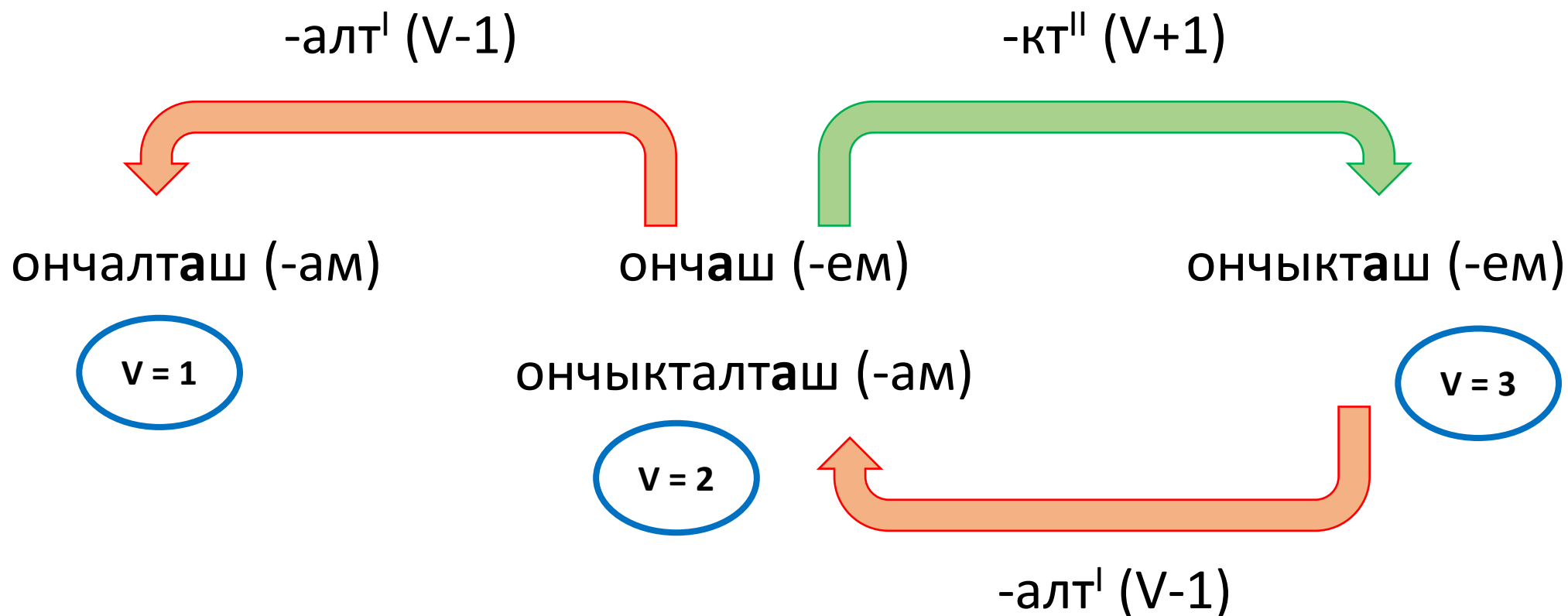
	луд-шы-ла >
1Sg	луд-ш-ем-ла
2Sg	луд-ш-ет-ла
3Sg	луд-шы-ж-ла
1Pl	-
2Pl	-
3Pl	луд-шы-шт-ла

2. Gerund ~ converb of simult. action ('while') in -шыла

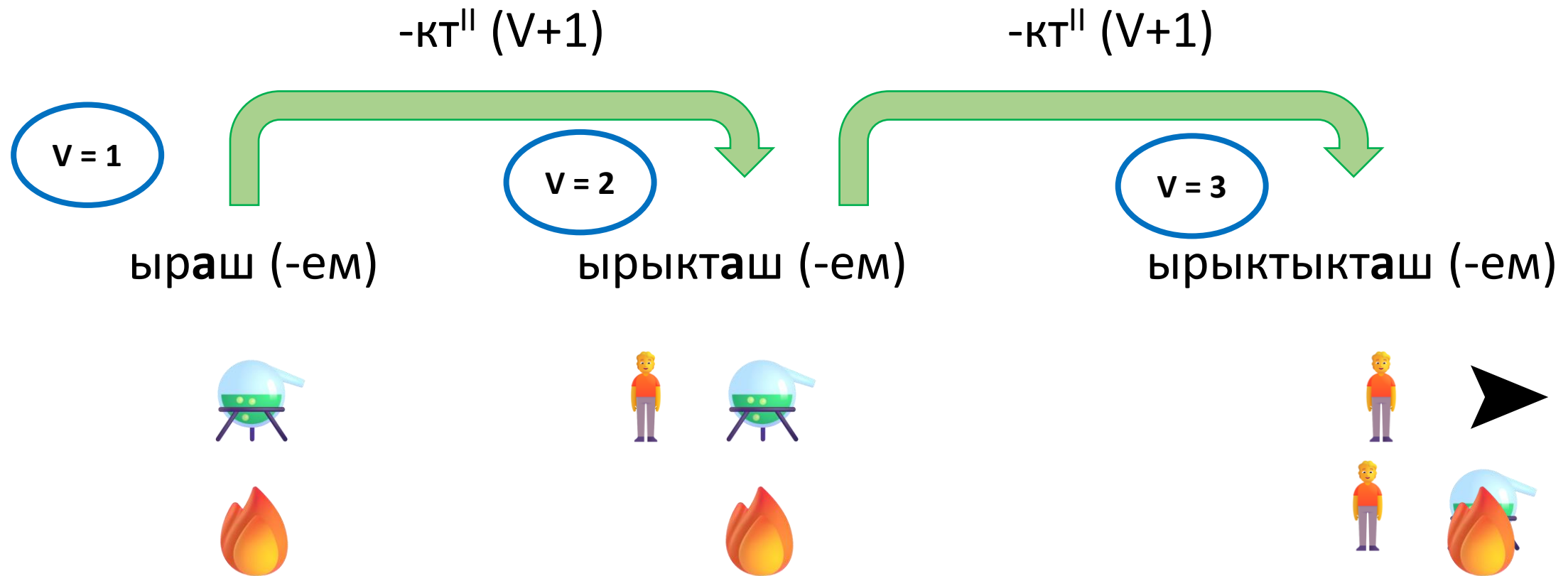
Радиом <u>колыштшемла</u> , трук пачерыште ала-могай йүк шоктыш.	While I was listening to the radio, there was suddenly some kind of sound in the apartment.
Автобус дене ялышке <u>кудалшыжла</u> , ватыже тудлан кок-кум гана йынгыртен.	While he was on the bus to the village, his wife called him two or three times.
Чодыра корно дене <u>ошкылшыла</u> , шинчалан түрлө понго-влак пернедылыт.	When going down a forest path, different mushrooms strike the eye.

3–4. Verbal derivational suffixes -(a)лт^I, -кт^{II}

V = valence

3–4. Verbal derivational suffixes -(a)лт^I, -кт^{II}

5. Conjunctions манын, пуйто

<p><u>Киндым</u> налаш <u>манын,</u> кевытыш <u>кайышым.</u></p>	<p>I went to the store to buy bread.</p>
<p>Мый колынам, <u>пуйто эрла погынымаш</u> <u>лиеш.</u></p>	<p>I heard that there's a meeting tomorrow.</p>

6. шке 'oneself; own'

	-	1Sg	2Sg	3Sg	1Pl	2Pl	3Pl
Nom	шке	шке	шке	шке ~ шкеж	шке	шке	шке ~ шкешт
Gen	шкен	шкемын	шкендын	шкенжын	шкенаан	шкендан	шкеныштын
Dat	шкалан	шкаланем ~ шканем	шкаланет ~ шканет	шкаланже ~ шканже	шкаланна ~ шканна	шкаланда ~ шканда	шкаланышт ~ шканышт
Acc	шкем	шкемым	шкендым	шкенжым	шкенаам	шкендам	шкеныштым

6. шке 'oneself; own'

<u>Шке</u> ыште.	Do it yourself.
Марий калык <u>шке йўлажым</u> арален коден.	The Mari people kept their own ancient customs.
Директор секретарьжым <u>шкеж дек</u> ўжеш.	The director calls the secretary (to himself).
<u>Шкендым</u> ит мокто.	Don't praise yourself.

7. икте-весе 'one another, each other'

	-	1PI	2PI	3PI
Nominative	икте-весе	икте-весеына	икте-весеыда	икте-весеышт
Genitive	икте-весеын	икте-весеынан	икте-весеыдан	икте-весеыштын
Dative	икте-весеылан	икте-весеыланна ~ икте-весеыналан	икте-весеыланда ~ икте-весеыдалан ~	икте-весеыштлан
Accusative	икте-весеым	икте-весеынам	икте-весеыдам	икте-весеыштым

7. икте-весе 'one another, each other'

<p>Нине йылме-влак <u>икте-весе</u> деч кугун ойыртемалтыт мо?</p>	<p>Do these languages differ from each other greatly?</p>
<p><u>Икте-весым</u> йöратыза!</p>	<p>Love one another!</p>

Exercises

5.

Марий, мый тыйым йоратем

*Кунар марий илен *тымарте,
 *Кунаре кодын, *ынлынем.
 Мыняр марий мемнан олаште,
 Чылаштым лум ден палынем.
 *Колам *кувелне марий мутым,
 *Содор *тувелыш *ошкедем,
 Шонем: ала у *тосым тушто
 *Пален шуктем да йывыртем.
 Мый *шучко *ойгым *я *куаным
 *Иктор чыла ден пайлынем,
 Эрдене кын'елмек, саламым
 Чыла марийлан колтынем.
 Йырваш ила мемнан *айдеме,
 Чылаштым *тус ден палынем.
 *Пыртак чон лыплана, *ойлем гын:
 Марий, мый тыйым йоратем!

Илья Першин

* *кунар(е)* 'how much, how many', *тымарте* 'until now', *ынлаш (-ем)* 'to understand', *колаш (-ам)* 'to hear' *кувелне* 'where, in which direction', *содор* 'quickly', *тувелыш* 'in that direction', *ошкедаш (-ем)* 'to step, to pace', *тос* 'friend', *пален шукташ (-ем)* 'to get to know', *шучко* 'terrible', *ойго* 'grief, sorrow', *я* 'or', *куан* 'joy', *иктор* 'equally', *пайлаш (-ем)* 'to divide, to share', *айдеме* 'human, person', *пыртак* 'a little', *тус* '(here:) face', *ойлаш (-ем)* 'to say'